

Landmand af lyst

Skolelærere i fåreklæder

■ Dan Mortensen fra København blev deltidslandmand, kvæg- og fåreavler

■ Han arbejder nu på at skabe bedre vilkår for deltidslandmændene gennem sit arbejde i Danske Deltidslandmænd

▶ **Hobbylandbrug buldrer...**
Læs også forsiden

I 1979 flyttede Dan Mortensen og hans kone, Dorthe Mortensen, fra København til landet på Fyn. De bor nu tæt ved Sønderø på Nordfyn på parrets gård.

Han er tidligere folkeskolelærer, men har trukket sig fra arbejdsmarkedet.

Til gården hører 17 hektar jord, hvoraf de 11 er lejet ud. På de resterende seks går omkring 20 kreaturer og 20 får, som han selv passer.

Dorthe er også tidligere folkeskolelærer. Hun er opvokset hos sin mormor, der har hende lært at sylte, lave marmelade og i det hele taget at udnytte egne produkter.

Deltidslandmænd er vigtige

Dan Mortensen er ikke klædt i landmandsuniform. Han har en grå sweater på, hvor en vel-foldet krave titter op af halsudskæringen. Han er medlem af Danske Deltidslandmænd, hvor han arbejder for - kort sagt - at gøre livet lettere for deltidslandmændene.

En af de store udfordringer for deltidslandmændene har været at blive anerkendt som nogen, der er noget, fortæller Dan Mortensen.

I gamle dage hed de husmænd, nu hedder de deltidslandmænd, men de er fortsat de små blandt landets storbønder og svinefarmere.

- Det er stadig noget, vi kæmper med. Det er også en af grundene til, at der er blevet iværksat en stor undersøgelse af deltidslandbrugenes betydning for samfundsøkonomien, fortæller han.

Urbaniseringen, hvor folk flytter fra land til by, har stået på længe - og ser ud til at fortsætte. I kommuner, regioner og folketing er samtlige politiske partier enige om, at der er en stor værdi i, at der bor folk overalt i Danmark - også der, hvor kragerne vender.

- Men det kræver, at det praktisk kan lade sig gøre, og

■ Dan Mortensen var egentlig københavner og folkeskolelærer. Nu er han og hustruen Dorthe ligesom 27.000 andre danskere deltidslandmænd. - Det handler ikke om at blive rig, men om at have et rigt liv på landet, siger Dan Mortensen, der er aktiv i Danske Deltidslandmænd.

at infrastrukturen forbedres. For interessen er der.

- Vi har flere gange holdt startkursuser for nye eller folk, der vil være landmænd, og der deltager 10-20 hver gang, siger Dan Mortensen.

Men de fleste deltidslandmænd har typisk arbejde ved siden af landbruget.

Det betyder, at langt de fleste deltidslandmænd sammenlagt når op på en arbejds-

uge, der ligger langt over 37 timer. Og oven i jobbet og landbrugsarbejdet skal der lægges timer i en omfattende mængde papirarbejde.

Alt føres til protokols

Der gælder samme regler for alle landmænd, uanset om de har et job ved siden af landbruget, eller om de er fuldtidsbeskæftigede på deres landbrug.

- Alt skal føres til protokols: Hvornår er der sprøjtet, pløjet eller sået på marken? Hvad er der på marken? Hvad har der været på marken? Og så videre og så videre, siger Dan Mortensen.

Han får 60 selv procent af sine indtægter fra deltidslandbruget.

Derfor køber mange sig til rådgivning, og i mange år skulle en deltidslandmand

punge lige så meget ud som en heltidslandmand - selv om hans rådgivningsbehov var mindre.

Men her har Danske Deltidslandmænd været med til at sikre, at deltidslandmænd kan slippe billigere med det såkaldte fleksregnskab, som mange rådgivningsfirmaer nu tilbyder.

- Men deltidslandmænd skal stadig indberette lige så

Af Niels Rosdahl Jensen
Foto: Yilmaz Polat
erhverv@fyens.dk, yilmaz@fyens.dk

I dag, mandag
6. januar:
**En folkeskolelærer
i fåreklæder**

I morgen, tirsdag
7. januar
**Hellere glæde
end gæld**

Onsdag
8. januar:
**Dejligt, men bøvlet at
være deltidslandmand**

Deltidslandbruget skal kulegraves

■ De fleste landmænd er det på deltid, men ingen ved, hvor meget deltidslandmænd bidrager til samfundsøkonomien. Det skal en undersøgelse vise

Deltidslandmænd er i dag den største gruppe af landmænd, der dyrker jorden og skaber vækst på landet.

Men hvem er de, og hvad betyder de for samfundsøkonomien?

Det ved man faktisk ikke.

Derfor vil Videncentret for Landbrug på initiativ fra Danske Deltidslandmænd gennemføre en større undersøgelse af deltidslandbrugenes samfundsøkonomiske betydning.

Forskerne vil ikke kun undersøge, hvor meget deltidslandmændene omsætter. Man vil se på alt, hvad de

bidrager med i forhold til den rådgivning, de køber hos rådgivningsvirksomheder, håndværkere, de har brug for, og markeder, hvor de står og sælger deres produkter.

Det fortæller Eva Gleerup fra Videncentret for Landbrug. Hun er projektleder på undersøgelsen.

- Et af formålene med at lave undersøgelsen er at få nogle tal, der kan dokumentere deltidslandbrugenes betydning, siger hun.

Hesteundersøgelse

Der er tidligere gennemført en lignende undersøgelse,

» Et af formålene med at lave undersøgelsen er at få nogle tal, der kan dokumentere deltidslandbrugenes betydning.

Eva Gleerup,
Videncentret for Landbrug

■ Eva Gleerup fra Videncentret for Landbrug, skal stå i spidsen

for den nye undersøgelse af, hvem der er deltidslandmænd, og hvad de betyder for samfundsøkonomien.

hvor man så på heste. Her undersøgte man alt, hvad hesteholdet bidrager med fra dyrlæger, til hestevæddeløb, leje af hestetrailere og meget andet. Resultatet var 22 milliarder kroner.

Undersøgelsen bliver bygget op på en lang række tal fra Danmarks Statistik og Landbrug & Fødevarer samt på en mere beskrivende undersøgelse af, hvad det betyder ude i landdistrikterne, at der er deltidslandmænd.

Undersøgelsen forventes at være færdig i slutningen af dette år.

► Til sagen

- Landsbysamfund er på vej ind igen

■ Deltidslandmændene er vigtige for landområderne, mener Carsten Abild. Han er formand for foreningen Landsbyerne i Danmark

■ Carsten Abild fra Otterup er formand for Landsbyerne i Danmark.

■ **Hvilken rolle spiller deltidslandmændene for landdistrikterne, Carsten Abild?**

- Deres rolle for landsbyerne er helt central. Deres tilstedeværelse er en helt naturlig ting på landet, og de repræsenterer en attraktiv livsform. Vi kan se på de undersøgelser, der er lavet, at mange byboer i virkeligheden har en drøm om at bo på landet.

■ **Hvordan kan man gøre det mere attraktivt at bo på landet, hvis man vil være deltidslandmand?**

- Man kan sørge for bedre offentligt transport, fibernet og bedre mobildækning. Så er der bedre mulighed for enten at tage af sted på arbejde eller at være selvstændig på sin ejendom ved siden af landbruget.

■ **Hvordan ser fremtiden ud for landdistrikterne - set med dine øjne?**

- For 40 år siden var den politiske holdning i Danmark, at folk skulle bo i byerne. I dag er politikerne mere positive over for at sørge for, at der kan bo folk på landet. Det så vi også ved valgkampen for nylig. Så jeg tror, at det er ved at vende.

» For 40 år siden var den politiske holdning, at folk skulle bo i byerne. I dag er politikerne mere positive over for at sørge for, at der kan bo folk på landet.

Carsten Abild,
Landsbyerne i Danmark

Deltidslandbrug

Deltidslandmænd har et landbrug, der ikke fuldtidsbeskæftiger dem.

De har anden indtægt også - lønmodtagerjob, egen virksomhed, pension eller andet. Der er 27.000 deltidslandmænd i Danmark, hvilket svarer til 60 procent af alle landmænd her til lands.

Kilde: Danske Deltidslandmænd

Fyn og øer

På Fyn (eksklusive Ærø og Langeland) er omkring 700 landbrugsbedrifter ud af i alt cirka 1650 drevet af deltidslandmænd.

Kilde: DLBR Akademiet

Mange byboer vil bo på landet

Nyhedsbrevet Momentum offentliggjorde i oktober en undersøgelse, der viste, at hvor kun fem procent af de adspurgte svarede, at de bo på landet, udtrykte 14 procent, at det var her, de ville bo, hvis de kunne vælge frit. En undersøgelse foretaget blandt beboere i Odense og på Ærø viste, at 7,3 procent boede på landet, mens 15,3 procent ønsker det.

Kilde: Momentum samt "Livsvilkår og udviklingsmuligheder på landet - viden, cases, teorier"

Naturerhverv.dk

Danmark og Europa investerer i landdistrikterne

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne

Se 'European Agricultural Fund for Rural Development' (EAFRD)

meget som andre landmænd, og til dyrevelfærdskontrol skal man af med samme beløb, uanset om han har 40 eller 400 stykker kvæg, siger Dan Mortensen.

Fokus på de mindre brug

Ifølge Fødevarerministeriet giver fødevarersekto- ren beskæftigelse til 140.000 mennesker her i landet, og Danmark eksporterer land-

brugsprodukter for 148 milliarder kroner.

- Når deltidslandmændene udgør en stadigt voksende andel af landmændene, bør der være mere fokus på denne gruppe, både for at sikre, at hele landbruget kan fortsætte med at eksistere, og for at fastholde eller tiltrække folk til landdistrikterne. Derfor er det for eksempel vigtigt med ordentligt bredbånd herude.

Det handler ikke om at blive rig, men om at have et rigt liv på landet, lyder det fra Dan Mortensen.

► **Læs i morgen:** Mogens Pedersen fra Faaborg er tømrer og vil hellere være glad deltidslandmand end gældstynget heltidslandmand